Hukuk Bölümü 1998/16 E., 1998/18 K.

- **MÜSADERE EDİLEREK SATILAN ELEKTRİKLİ TESTERENİN KULLANILMAMASINDAN DOĞAN ZARARIN TAZMİNİ TALEBİ**
- **ORMAN SUÇUNDA KULLANILDIĞI İDDİASIYLA MOTORLU TESTERESİNE EL KONULAN DAVACININ BERAAT ETMESİ**
- **SUÇ ALETİ OLDUĞU İDDİASIYLA MOTORLU TESTERESİ ZAPTEDİLEN DAVACI**
- **TAZMİNAT TALEBİ**

- 2709 S. 1982 ANAYASASI [Madde 125]
- 2577 S. İDARİ YARGILAMA USULÜ KANUNU [Madde 12]
- 2577 S. İDARİ YARGILAMA USULÜ KANUNU [Madde 2]

"İçtihat Metni"

OLAY : Ulaşımı engelleyecek şekilde köy yoluna yıkılan yakacak niteliğindeki orman emvalinin toplanması ve depoya nakledilmesi için, orman muhafaza memurunun talebi üzerine iki arkadaşıyla birlikte çalışmaya başlayan davacının kendine ait motorlu testere ile kesim yaptığı ve traktöre yükleme yapıldığı sırada, olay yerine gelen orman işletme şefi tarafından suç tutanağı düzenlenmesi nedeniyle sevkedildikleri Andırın Cumhuriyet Başsavcılığınca, 16.11.1994 günlü iddianame ile, orman muhafaza memuruyla birlikte davacı ve iki arkadaşı hakkında Orman Kanununa muhalefet suçundan dolayı kamu davası açılmıştır.

Bu arada, davacıya ait motorlu testere, orman suçunda kullanılan suç aleti olduğu nedeniyle, 6831 sayılı Orman Kanununun 79. maddesi ile tanınan yetkiye dayanılarak idarece zaptedilmiş ve 84. madde gereğince, depoya nakledildikten ve ilgili Cumhuriyet Savcılığına yazılı bilgi verilip onbeş gün beklendikten sonra, herhangi bir mahkeme kararına gerek olmaksızın, ilgili orman işletme müdürlüğünün müsadereli mallar satış komisyonu marifetiyle 27.4.1995 tarihinde yapılan ihale sonucunda üçüncü kişiye satılarak, bedeli orman idaresi veznesince tahsil edilmiştir.

Davacı ve diğer sanıklar hakkında Andırın Asliye Ceza Mahkemesinde yapılan ceza yargılaması sonucunda, 24.5.1995 gün ve E. 1994/93, K. 1995/112 sayı ile, sanıkların beraatlerine ve yediemine alınan motorlu testerenin sahibine iadesine karar verilmiş; bu kararın, Yargıtay 3. Ceza Dairesinin 18.1.1996 günlü, E. 1995/13327, K. 1996/238 sayılı kararıyla onanarak kesinleşmesi üzerine Orman Kanununun 84. maddesi gereğince, davacıya orman idaresi veznesinde emanete alınmış olan motorlu testerenin ihale satış bedeli iade edilmiştir.

Davacı, hakkındaki kamu davasının lehine sonuçlanması üzerine idarece zaptedilerek satılan motorlu testeresinin yerine, yaklaşık 2 yıl sonra, ihale satış bedeli olarak emanete alınan 10,000,000.- liranın iade edildiğini; oysa, bugün bir motorlu testerenin piyasa değerinin 80-90 milyon lira olduğunu; esasen, motorlu testere ile iş görmenin ortalama aylık 15 milyon lira gelir getirdiği ve yıl itibariyle 6 ay çalışma sezonu olduğu gözönüne alındığında, idarenin haksız ve kötüniyetli tutumu nedeniyle zarara uğradığını ileri sürerek, 2 yıl boyunca motorlu testeresiyle iş görememesi nedeniyle yoksun kaldığı 180,000,000.- lira maddi zararının davalı idareden tahsiline hükmedilmesi istemiyle 9.7.1996 tarihinde adli yargı yerine tazminat davası açmıştır.

ANDIRIN ASLİYE HUKUK MAHKEMESİ; 14.3.1997 gün ve E. 1996/123, K. 1997/48 sayı ile, olayda, 6831 sayılı Yasanın 84. maddesine göre, suçta kullanıldığı nedeniyle davacıya ait motorlu testerenin görevli memurlarca zaptolunarak yediemine alındığının, ancak, olayla ilgili olarak açılan kamu davasının davacının beraatiyle sonuçlandığının anlaşıldığı; davalı idare personelinin eyleminin, her yönüyle hizmetten ayrılması mümkün olmayan bir kusura dayandığı; hizmet kusuruna dayanan tazminat davalarında ise, görevli yargı yerinin idare mahkemesi olduğu gerekçesiyle görevsizlik kararı vermiş; bu karar, temyiz edilmeyerek kesinleşmiştir. Davacı, bu kez, aynı istekle 8.7.1996 tarihinde idari yargı yerine tam yargı davası açmıştır.

GAZİANTEP İDARE MAHKEMESİ; 25.2.1998 gün ve 1997/602 sayı ile, Orman Kanununun 79. ve 84. maddeleri ile, orman suçları bakımından, orman idaresine ve memurlarına adli görevler verildiğinden bu görevler nedeniyle yapılan faaliyetin idari sayılmasına olanak bulunmadığı; olayda, orman suçunda kullanıldığından bahisle zaptedilen aletin kullanılmamasından dolayı açılan tazminat davasının, orman memurlarının adli görevinden kaynaklanması nedeniyle görüm ve çözümünde adli yargı yerinin görevli olduğu kanısına varıldığı, ancak daha önce bu yargı yerince görevsizlik kararı verildiğinden bahisle, görevli yargı yerinin belirlenmesi için 2247 sayılı Yasanın 19. maddesine göre Uyuşmazlık Mahkemesine başvurulmasına, Uyuşmazlık Mahkemesince karar verilinceye kadar yargılamanın durdurulmasına karar vermiş; adli ve idari yargı dosyaları anılan mahkeme başkanlığının 2.4.1998 günlü, 1997/602 sayılı yazısı ekinde Uyuşmazlık Mahkemesi Başkanlığına gönderilmiştir. İNCELEME VE GEREKÇE: Uyuşmazlık Mahkemesi Hukuk Bölümü'nün, Mustafa Bumin'in Başkanlığında, Üyeler: O. Hulusi Mustafaoğlu, M. Salim Özer, Nursel Aymakoğlu, Zafer Kantarcıoğlu, Dr. Erol Alpar ve Ertuğrul Taka'nın katılımlarıyla yapılan 6.7.1998 günlü toplantısında, Raportör - Hakim İsa Yeğenoğlu'nun davanın çözümünde idari yargı yeri görevli olduğundan İdare Mahkemesinin başvurusunun reddi gerektiği yolundaki raporu ve dosyadaki belgeler okunduktan; ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Erdoğan Güneş ile Danıştay Savcısı Tülin Özdemir'in davanın çözümü idari yargının görev alanına girdiğinden İdare Mahkemesinin başvurusunun reddi gerektiğine ilişkin yazılı ve sözlü açıklamaları dinlendikten sonra gereği görüşülüp düşünüldü:

Dava, davacıya ait motorlu testerenin orman suçunda kullanıldığı iddiasıyla zaptedilmesinden sonra bu konuda ceza mahkemesinde görülen davanın beraatle sonuçlanması üzerine, orman zabıtasının haksız tutumu sonucunda motorlu testerenin idarece zaptedilmiş olması nedeniyle davacının iş görememesinden doğan zararların tazmini isteminden ibarettir. Anayasanın 125. maddesinde, idarenin kendi eylem ve işlemlerinden doğan zararı ödemekle yükümlü olduğu kuralına yer verilmiş olup kamu hizmetinin görülmesi sırasında meydana gelen zararların tazmini istemiyle idareye karşı açılan davaların; idare hukukunun "hizmet kusuru" esasına göre, veya hizmetin kusurlu işlememesi halinde dahi, zararla idarenin eylemi arasında illiyet bağı bulunması koşuluyla tazmini gerekeceğine ilişkin, idare hukukunda yer alan "kusursuz sorumluluk" ilkesi dikkate alınarak, idari yargı yerlerince çözümlenmesi gerekmektedir.

6831 sayılı Orman Kanunu hükümleri uyarınca, bu Yasa ile verilen diğer görevlerin yanısıra, ormanların korunması ve orman suçlarının takibine yönelik kolluk hizmetini yürütmekle görevli ve yetkili kılınan orman idaresi personeli tarafından, orman suçunda kullanıldığı iddiasıyla davacıya ait motorlu testere zaptedilmiş ise de; ceza yargılaması sonucunda verilen kesinleşmiş mahkeme kararı ile, olayda orman suçu işlenmediğinin saptanması üzerine davacının, motorlu testere ile iş görememesi nedeniyle uğradığı zararların kamu görevlisinin haksız tutumundan doğduğunu ileri sürerek dava açtığı anlaşılmaktadır.

2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanununun 2. maddesinde idari dava türleri arasında sayılan tam yargı davaları, idari eylem ve işlemlerden dolayı hakları ihlal edilenler tarafından açılan davalar olarak tanımlanmış; aynı Yasanın 12. maddesinde de, ilgililere haklarını ihlal eden bir idari işlemin icrası sebebiyle doğan zararlardan dolayı idari yargı yerine tam yargı davası açabilme olanağı tanınmıştır.

Bu durumda, 6831 sayılı Yasanın tanıdığı yetkiye dayanılarak orman zabıtasınca yürütülen kolluk hizmeti kapsamındaki idari yaptırımın uygulanmasından doğan zararların giderilmesi istemini içeren tam yargı davasının, yukarıda belirtilen Anayasa kuralı ve

idare hukuku esaslarına göre görüm ve çözümünde idari yargı yerlerinin görevli olduğu açıktır. Belirtilen nedenlerle, Gaziantep İdare Mahkemesince 2247 sayılı Yasanın 19. maddesine göre yapılan başvurunun reddi gerekmektedir.

SONUÇ : Anlaşmazlığın niteliğine göre, davanın idari yargı yerinde görülmesi gerektiğine, bu nedenle Gaziantep İdare Mahkemesinin 2247 sayılı Yasanın 19. maddesi uyarınca vaki 25.2.1998 günlü, E. 1997/602 sayılı Başvurusunun reddine, 6.7.1998 gününde kesin olarak oybirliğiyle karar verildi.